

EDUSKUNNAN VASTAUS 278/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kansainvälisestä oikeusavusta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi kansainvälisestä oikeusavusta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 216/2014 vp).

Valiokuntakäsittely

Lakivaliokunta on antanut asiasta mietinnön (LaVM 21/2014 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

kansainvälisestä oikeusavusta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tämän lain säännöksiä sovelletaan kansainväliseen oikeusapuun sekä tuomioiden tunnustamiseen ja täytäntöönpanoon siviili- ja kauppaoikeuden alalla.

Tässä laissa tarkoitettuun kansainväliseen oikeusapuun kuuluvat:

1) oikeudenkäyntiasiakirjojen ja muiden asiakirjojen tiedoksianto;

2) todistajien ja asiantuntijoiden sekä asianosaisten kuuleminen, asiantuntijalausuntojen hankkiminen, katselmusten toimittaminen, asiakirjojen ja esinetodisteiden hankkiminen sekä muiden todisteiden ja selvitysten vastaanottaminen ja toimittaminen siviili- ja kauppaoikeudellisen asian käsittelyä varten;

3) muu siviili- ja kauppaoikeudellisen asian käsittelyä varten tarvittava oikeusapu.

Tätä lakia sovelletaan, jollei muusta laista, Euroopan unionin lainsäädännöstä tai Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta muuta johdu.

2 §

Keskusviranomainen

Tämän lain soveltamisalaan kuuluvista tehtävistä huolehtivana keskusviranomaisena toimii oikeusministeriö.

Keskusviranomaisena oikeusministeriön tehtävänä on:

- 1) ottaa tarvittaessa vastaan vieraan valtion viranomaisen lähettämät oikeusapupyynnöt;
- 2) huolehtia itse tai toimivaltaisten Suomen viranomaisten välityksellä vieraan valtion viranomaisten lähettämien oikeusapupyynnöiden täytymisestä;
- 3) lähettää tarvittaessa Suomen toimivaltaisten viranomaisten oikeusapupyynnöt vieraan valtion viranomaisille;
- 4) huolehtia asiakirjojen kääntämisestä siten kuin tässä laissa säädetään;
- 5) huolehtia muista keskusviranomaiselle kuuluvista tehtävistä.

3 §

Suomen viranomaiselle tehty oikeusapupyyntö

Vieraan valtion viranomaisen pyyntö oikeusavun antamisesta tehdään suoraan sille viranomaiselle, jonka toimivaltaan pyynnön täyttäminen kuuluu. Pyyntö voidaan myös lähettää oikeusministeriölle.

Jos oikeusapupyyntö on lähetetty oikeusministeriölle, ministeriön tulee viipymättä toimittaa pyyntö sille viranomaiselle, jonka toimivaltaan pyynnön täyttäminen kuuluu.

Jos oikeusapupyyntö saapuu muulle kuin 1 tai 2 momentissa mainitulle viranomaiselle, pyyntö on lähetettävä edelleen sille viranomaiselle, jonka toimivaltaan pyynnön täyttäminen kuuluu.

4 §

Oikeusapupyyntö vieraan valtion viranomaiselle

Oikeusapupyynnön vieraalle valtiolle voi tehdä tuomioistuin, oikeusministeriö tai muu toimivaltainen oikeusviranomainen.

Oikeusapupyyntö lähetetään vieraalle valtiolle noudattaen vieraan valtion edellyttämää järjestystä sekä ottaen huomioon, mitä Suomen ja vieraan valtion välillä mahdollisesti voimassa olevassa sopimuksessa määrätään. Jollei Suomen ja vieraan valtion välillä ole oikeusapupyynnön tekemistä koskevaa sopimusta, pyyntö lähetetään vieraalle valtiolle ulkoasiainministeriön välityksellä.

2 luku

Oikeusavun antaminen

5 §

Oikeusapupyynnön muoto ja sisältö

Vieraan valtion viranomaisen Suomen viranomaiselle osoittama oikeusapupyyntö tehdään kirjallisesti. Pyyntö voidaan lähettää myös sähköisenä viestinä. Jos sähköisenä viestinä lähetetyn pyynnön tai siihen liittyvän asiakirjan oikeaperäisyydestä tai sisällöstä syntyy epäilystä, voi oikeusministeriö tai viranomainen, jonka toimivaltaan pyynnön täyttäminen kuuluu, edellyttää, että pyyntö vahvistetaan tarvittavilta osilta kirjallisesti. Jos oikeusapupyyntö koskee asiakirjan tiedoksi antamista, pyyntö on tehtävä kirjallisesti ja siihen on liitettävä tiedoksi annettava asiakirja. Oikeusapupyynnöitä ja siihen liittyviä asiakirjoja ei tarvitse laillistaa, ellei siihen ole erityistä syytä.

Oikeusapupyynnön tulee sisältää seuraavat tiedot:

- 1) pyynnön tehnyt viranomainen ja viranomainen, jota pyydetään suorittamaan toimenpite;
- 2) asianosaisten ja tarvittaessa heidän edustajiensa nimet ja yhteystiedot;
- 3) oikeudenkäynnin laatu ja kohde sekä lyhyt selostus asiasta tai, jos pyyntö koskee asiakirjan tiedoksiantoa, asiakirjan laatu;
- 4) pyynnön sisältö ja perusteet.

Jos pyyntö koskee todisteiden vastaanottamista, oikeusapupyynnön tulee sisältää myös 21 §:ssä tarkoitetut tiedot.

Oikeusapupyynnön voidaan täyttää, vaikka pyyntö ei täytä 2 tai 3 momentissa säädettyjä vaatimuksia, jos puutteellisuudet ovat sen laatuksia, että ne eivät estä pyynnön toimeenpanoa.

6 §

Oikeusapupyynnön kieli

Suomelle osoitettu oikeusapupyynnön on tehtävä suomen, ruotsin tai englannin kielellä taikka siihen on pyynnöstä liitettävä käännös jollekin näistä kielistä. Pyyntöön liittyvien asiakirjojen tulee samoin olla joko suomen, ruotsin tai englannin kielellä taikka niihin on liitettävä käännökset jollekin näistä kielistä, jollei tässä laissa jäljempänä toisin säädetä.

Jos oikeusapupyynnön tai sen liitteet on laadittu muulla kuin 1 momentissa tarkoitettulla kielellä, viranomaisen, jonka toimivaltaan pyynnön täyttäminen kuuluu, voi harkintansa mukaan täyttää pyynnön, jollei pyynnön täyttämiseksi tämän lain mukaan muuten ole estettä.

7 §

Oikeusapupyynnön täyttäminen

Oikeusapupyynnön täyttämiseksi noudatetaan Suomen lain mukaista menettelyä, jollei jäljempänä toisin säädetä. Pyyntö on täytettävä viipymättä, ja pyynnön toimeenpanossa on, mikäli mahdollista, noudatettava pyynnössä esitettyjä tai siitä muuten ilmeneviä määräaikoja.

Jos oikeusapupyynnön tai siihen liitetyt asiakirjat ovat niin puutteelliset, että pyyntöä ei voida täyttää, pyynnön esittänyttä vieraan valtion viranomaista on viipymättä pyydettyä täydentämään pyyntöä taikka antamaan asiassa lisäselvityksiä.

Jos oikeusapupyynnön ei voida täyttää tai jos pyynnön täyttäminen viivästyy, tästä on viipymättä ilmoitettava pyynnön esittäneen vieraan valtion viranomaiselle sekä samalla mainittava

pyynnön täyttämättä jättämisen peruste tai viivästyksen syyt.

8 §

Oikeusapupyynnössä esitetyn erityisen menettelyn noudattaminen

Oikeusapupyynnön täytettäessä voidaan noudattaa pyynnössä esitettyä erityistä muotoa tai menettelyä, jos tätä ei voida pitää Suomen lainsäädännön vastaisena.

Jos pyyntöä ei voida täyttää noudattaen pyynnössä esitettyä menettelyä, on tästä viipymättä ilmoitettava pyynnön esittäneen vieraan valtion viranomaiselle sekä samalla tiedusteltava, onko pyyntö tästä huolimatta toimeenpantava.

9 §

Pakkokeinojen käytön rajoitukset

Jos oikeusapupyynnön sisältää kutsun saapua kuultavaksi vieraan valtion viranomaiseen, Suomen viranomaisen ei saa velvoittaa kuultavaksi kutsuttua noudattamaan kutsua eikä käyttää kuultavaksi kutsuttua vastaan pakkokeinoja kutsun noudattamatta jättämisen johdosta.

Todistajan ja asianomistajan velvollisuudesta noudattaa toisen pohjoismaan tuomioistuimen kutsua saapua kuultavaksi säädetään velvollisuudesta saapua toisen pohjoismaan tuomioistuimeen eräissä tapauksissa annetussa laissa (349/1975).

10 §

Ehdottomat kieltäytymisperusteet

Oikeusapua ei anneta, jos oikeusavun antaminen saattaisi loukata Suomen täysivaltaisuutta taikka vaarantaa Suomen turvallisuutta tai muita olennaisia etuja. Oikeusapua ei myöskään anneta, jos oikeusavun antaminen olisi Suomen oikeusjärjestyksen peruseriaatteiden vastaista.

11 §

Oikeusavun epäämisestä päättäminen

Oikeusavun epäämisestä päättää se viranomainen, jonka toimivaltaan pyynnön täyttäminen kuuluu. Jos oikeusapupyyntö on lähetetty keskusviranomaisena toimivalle oikeusministeriölle, oikeusministeriö voi toimittamatta pyyntöä viranomaiselle, jonka toimivaltaan pyynnön täyttäminen kuuluu, päättää, että oikeusapua ei anneta, jos on ilmeistä, että oikeusapua ei voida asiassa antaa.

Päätökseen, jolla vieraan valtion viranomaisen esittämä oikeusapupyyntö on evätty, ei saa hakea muutosta.

12 §

Oikeusavun antamisesta aiheutuvat kustannukset

Vieraan valtion viranomaisen pyynnöstä annetusta oikeusavusta aiheutuvista kustannuksista ei peritä korvausta pyynnön esittäneeltä vieraalta valtiolta, ellei jäljempänä tässä laissa toisin säädetä.

3 luku

Oikeusavun antaminen asiakirjan tiedoksiannossa

13 §

Tiedoksiantopyyntö

Vieraan valtion viranomaisen pyyntö tiedoksiannon toimittamisesta voidaan lähettää oikeusministeriölle tai toimittaa suoraan sille käräjäoikeudelle, jonka toimivaltaan tiedoksiannosta huolehtiminen kuuluu.

14 §

Toimivaltaiset viranomaiset

Asiakirjan tiedoksiannosta huolehtii sen paikakunnan käräjäoikeus, jonka tuomiopiirissä tie-

doksiannon vastaanottajalla on kotipaikka tai joka muutoin voi tarkoituksenmukaisesti huolehtia tiedoksiannosta. Jos pyyntö on toimitettu tuomioistuimelle, jonka tehtäviin tiedoksiannon toimittaminen ei kuulu, tuomioistuimen on viipymättä lähetettävä pyyntö ja siihen liittyvät asiakirjat toimivaltaiselle käräjäoikeudelle, jollei pyynnön vastaanottanut tuomioistuin katso itse voivansa huolehtia tiedoksiannosta.

15 §

Tiedoksianto

Tiedoksianto toimitetaan noudattaen sitä menettelyä, jota Suomen lain mukaan on vastaavan asiakirjan tiedoksiannossa noudatettava, taikka noudattaen pyynnössä esitettyä erityistä menettelyä, jos tätä ei voida pitää Suomen lainsäädännön vastaisena. Asiakirjaa ei kuitenkaan saa antaa tiedoksi kuuluttamalla tai muulla vastaavalla tavalla.

Asiakirjan tiedoksianto toimitetaan 1 momentin mukaisesti, jos tiedoksi annettava asiakirja on suomen tai ruotsin kielellä taikka jos tiedoksi annettavaan asiakirjaan on liitetty käännös jommallekummalle näistä kielistä. Asiakirja voidaan tämän estämättä kuitenkin antaa tiedoksi, jos se, jolle asiakirja on annettava tiedoksi, suostuu ottamaan sen vastaan tai hallitsee sitä kieltä, jolla asiakirja tai sen käännös on laadittu.

16 §

Ilmoitus tiedoksiannon toimittamatta jättämisestä

Jos tiedoksiantoa ei voida toimittaa sen johdosta, että vastaanottajan olinpaikka on tuntematon tai vastaanottaja ei ole Suomessa taikka muusta syystä, tästä on viipymättä ilmoitettava pyynnön esittäneelle vieraan valtion viranomaiselle ja samalla mainittava ne syyt, joiden vuoksi tiedoksiantoa ei ole voitu toimittaa.

17 §

Konsuliviranomaisen toimittama tiedoksianto

Tiedoksiannon Suomessa voi edellä sanotun lisäksi pakkokeinoja käyttämättä toimittaa myös vieraan valtion konsuliviranomainen tai konsuliviranomaisen tehtävistä huolehtiva diplomaattinen edustaja.

4 luku

Oikeusapupyynnöksi asiakirjan tiedoksi antamiseksi

18 §

Suomen viranomaisen vieraan valtion viranomaiselle osoittama tiedoksiantopyyntö

Jos oikeudenkäyntiasiakirja on annettava tiedoksi ulkomailla, tuomioistuin tekee tiedoksiantoa koskevan pyynnön ulkomaan viranomaiselle. Muun asiakirjan tiedoksiantoa koskevan pyynnön tekee vaadittaessa käräjäoikeus.

19 §

Tiedoksiantopyynnön muoto ja sisältö

Tiedoksiantoa koskeva oikeusapupyynnö on laadittava sen viranomaisen hyväksymällä kielellä, jolta oikeusapua pyydetään. Tiedoksiantoa koskevaan pyyntöön on liitettävä tiedoksiannettavat asiakirjat. Pyyntöä on käytävä ilmi asiakirjan antanut viranomaisen, tarpeelliset tiedot asianosaisista, vastaanottajan osoite, tiedoksianton asiakirjan laatu sekä mitä erityistä menettelyä tiedoksiannossa mahdollisesti halutaan noudatettavaksi.

Pyyntöön liitetyt asiakirjat on tarvittaessa käännettävä pyynnön vastaanottavan valtion hyväksymälle kielelle. Tuomioistuin vastaa itse tuottamiensa asiakirjojen kääntämisestä. Muiden asiakirjojen kääntämisestä vastaa asianosainen itse.

5 luku

Oikeusavun antaminen todisteiden vastaanottamisessa

20 §

Todisteiden vastaanottaminen ja asianosaisten kuuleminen tuomioistuimessa

Jos vieraan valtion viranomaisen tekemä oikeusapupyynnö koskee todistajan tai asiantuntijan kuulemista, asiakirjojen esittämistä, katselmuksen toimeenpanoa tai muiden todisteiden hankkimista taikka asianosaisten kuulemista ja pyydetty toimenpide kuuluu tuomioistuimen toimivaltaan, kuulemisesta ja todisteiden vastaanottamisesta huolehtii käräjäoikeus. Todisteiden vastaanottaminen edellyttää, että asiaa koskeva oikeudenkäynti on vireillä pyynnön esittäneen vieraan valtion tuomioistuimessa, välimiesmenettelyssä tai muussa vastaavassa riidanratkaisumenettelyssä.

Todisteiden vastaanottamisesta ja asianosaisten kuulemisesta huolehtii sen paikkakunnan käräjäoikeus, jonka tuomiopiirissä kuultavalla on kotipaikka tai asuinpaikka taikka jossa todisteiden vastaanottaminen tai kuuleminen muuten voi tarkoituksenmukaisesti tapahtua.

21 §

Todisteiden vastaanottamista koskevan oikeusapupyynnön muoto ja sisältö

Todisteiden vastaanottamista koskevan oikeusapupyynnön tulee 5 §:n 2 momentissa tarkoitettujen tietojen lisäksi sisältää seuraavat tiedot:

1) pyydetessä jonkun kuulemista, hänen nimensä ja osoitteensa, kuultavalle esitettävät kysymykset tai ne seikat, joista häntä on tarkoitus kuulla, tarvittaessa tieto pyynnön esittäneen viranomaisen valtion lainsäädäntöön sisältyvästä oikeudesta kieltäytyä todistamasta, mahdollinen pyynnö vastaanottaa todistus valan tai vakuutuksen nojalla ja ilmoitus tällöin käytettävästä kaa-

vasta sekä tarvittaessa muut pyynnön esittäneen viranomaisen tarpeellisina pitämät tiedot;

2) pyydetessä muuta todisteiden vastaanottamista, tutkittavat asiakirjat ja muut esineet;

3) pyyntö tietyn menettelyn noudattamisesta todisteiden vastaanottamisesta sekä sitä koskevat tarpeelliset tiedot.

22 §

Läsnäolo ja osallistuminen todisteita vastaanottaessa

Jollei toisin säädetä, pyynnön esittäneen valtion toimivaltaisella viranomaisella, asianosaisilla sekä sillä, jota asia muutoin koskee, on oikeus olla läsnä ja esittää kysymyksiä kuultaessa todistajia, asiantuntijoita tai asianosaisia taikka suoritettaessa muuta pyydettyä toimenpidettä.

Pyydetyn toimenpiteen ajasta ja paikasta on ilmoitettava pyynnön esittäneelle vieraan valtion viranomaiselle hyvissä ajoin.

23 §

Oikeus kieltäytyä todistamasta

Sillä, jota kuullaan vieraan valtion viranomaisen tekemän oikeusapupyynnön nojalla todistajana tai asiantuntijana Suomen tuomioistuimessa, on oikeus kieltäytyä todistamasta tai antamasta lausuntoa, jos hänellä on tähän oikeus tai velvollisuus Suomen tai pyynnön esittäneen valtion lain mukaan. Vieraan valtion laki otetaan huomioon, jos oikeus tai velvollisuus kieltäytyä todistamasta on todettu vieraan valtion tekemässä oikeusapupyynnössä tai jos pyynnön tehnyt vieraan valtion viranomainen tämän vahvistaa Suomen tuomioistuimen pyynnöstä taikka jos kieltäytymisperuste muuten on tuomioistuimen tiedossa.

Sillä, jolla on vieraan valtion viranomaisen tekemän oikeusapupyynnön nojalla velvollisuus esittää tuomioistuimessa asiakirja tai esine, on oikeus kieltäytyä asiakirjan tai esineen esittämisestä, jos hänellä on siihen oikeus tai velvollisuus Suomen tai pyynnön esittäneen valtion lain mukaan.

24 §

Pakkokeinot

Oikeusapuna pyydetyn todisteen vastaanottamiseksi voidaan 23 §:ssä tarkoitettu henkilö pakkokeinoin velvoittaa saapumaan tuomioistuimeen tai täyttämään pyydetty toimi vain, jos pakkokeinoa Suomen lain mukaan saa sellaiseen tarkoitukseen käyttää.

25 §

Kulukorvaukset

Sillä, joka on velvollinen saapumaan vieraan valtion oikeusapupyynnön perusteella tuomioistuimeen, on oikeus pyynnöstä saada valtion varoista kohtuullinen korvaus tarpeellisista matka- ja toimeentulokustannuksista sekä taloudellisesta menetyksestä siten kuin valtion varoista maksettavista todistelukustannuksista annetussa laissa (666/1972) säädetään. Asianosaisten kustannuksia ei korvata valtion varoista.

Edellä 1 momentin nojalla maksetut korvaukset jäävät valtion vahingoksi.

Henkilö, joka on velvollinen vieraan valtion oikeusapupyynnön perusteella saapumaan tuomioistuimeen kuultavaksi tai täyttämään muun oikeusapupyynnössä tarkoitettun toimen, voi pyytää oikeudenkäynnin asianosaiselta korvausta pyynnön täyttämisestä aiheutuneista kuluista ja kustannuksista. Oikeusapupyynnön täyttämisestä vastaavan tuomioistuimen on tällöin kirjattava esitetty korvauspyyntö ja välitettävä se oikeusapua pyytäneelle viranomaiselle.

6 luku

Oikeusapupyynnön todisteiden vastaanottamiseksi

26 §

Oikeusapupyynnön tekemisestä päättäminen

Tuomioistuin voi vireillä olevassa siviili- tai kauppaoikeudellisessa asiassa asianosaisen pyynnöstä tai viran puolesta päättää oikeusapupyynnön tekemisestä todisteiden vastaanottamiseksi vieraassa valtiossa.

Jos vieraan valtion viranomaisen edellyttää oikeusapupyynnön täyttämiseksi sille aiheutuvien kustannusten korvaamista, nämä korvaukset maksetaan valtion varoista. Jos oikeusapupyynnön on tehty asianosaisen pyynnöstä, ja korvaukset ovat määrältään huomattavat, tuomioistuin voi harkintansa mukaan velvoittaa oikeusapupyynnön tekemistä pyytäneen asianosaisen korvaamaan valtiolle aiheutuneet kulut kokonaan tai osittain.

27 §

*Todisteiden vastaanottamista**koskevan oikeusapupyynnön muoto ja sisältö*

Vieraan valtion viranomaiselle osoitetun oikeusapupyynnön tulee sisältää 5 §:n 2 momentissa ja 21 §:ssä tarkoitetut tiedot.

Oikeusapupyynnön on laadittava sen viranomaisen hyväksymällä kielellä, jolta oikeusapua pyydetään. Tuomioistuin vastaa oikeusapupyynnön kääntämisestä, ja siitä aiheutuvat kulut jäävät valtion vahingoksi. Jos oikeusapupyynnön kääntämisestä aiheutuu huomattavia kuluja, tuomioistuin voi harkintansa mukaan velvoittaa pyynnön esittämistä pyytäneen asianosaisen korvaamaan nämä kulut valtiolle osittain tai kokonaan.

Jos tuomioistuin katsoo aiheelliseksi liittää pyyntöön asiakirjoja, asiakirjat on käännettävä pyynnön vastaanottavan valtion hyväksymälle kielelle. Pyyntöön liitettävien asiakirjojen kääntämisestä vastaa asianosainen.

7 luku

Oikeusavun antaminen muun kuin viranomaisen pyynnöstä

28 §

Todisteiden vastaanottaminen oikeuden valvomista varten vieraassa valtiossa

Jos tämän lain soveltamisalaan kuuluva asia ei ole vireillä ulkomaan tuomioistuimessa tai vastaavassa riidanratkaisuelimessä, mutta oikeusavun antaminen on tarpeen oikeusapua pyytävän henkilön oikeuden toteennäyttämiseksi ulkomailla, hän saa pyytää todistajaa kuultavaksi taikka vahvistaa vakuutuksellaan oikeaksi kertomuksen, selvityksen, ilmoituksen tai todistuksen.

Todistajan kuulemisesta sekä kertomuksen, selvityksen, ilmoituksen ja todistuksen vahvistamisesta huolehtii sen paikkakunnan käräjäoikeus, jonka tuomiopiirissä kuultavalla tai, jos kyse ei ole todistajan kuulemisesta, pyynnön esittäneellä on kotipaikka tai asuinpaikka taikka jonka tuomiopiirissä todistelun vastaanottaminen muutoin voi tarkoituksenmukaisesti tapahtua.

Todistelu voidaan pyydettyä ottaa vastaan ja vakuutus tehdä käyttäen erityistä muotoa tai menettelyä, jos tätä ei voida pitää Suomen lainsäädännön vastaisena.

29 §

Asiakirjan vahvistaminen

Käräjätuomari tai julkinen notaari vahvistaa oikeaksi 28 §:ssä mainittuun tarkoitukseen tarvittavia allekirjoituksia, todistuksia ja muita asiakirjoja.

Julkinen notaari voi vahvistaa annetuksi määrämuotoisen tai muun kirjallisen kertomuksen, selvityksen tai ilmoituksen siten kuin julkisesta notaarista annetun lain (420/2014) 2 §:n 2 momentissa säädetään.

8 luku

Tuomion tunnustaminen ja täytäntöönpano

30 §

Ulkomaisen tuomion tunnustaminen ja täytäntöönpano

Vieraan valtion tuomioistuimen siviili- tai kauppaoikeudellisessa asiassa antama tuomio ja päätös tunnustetaan ja pannaan täytäntöön Suomessa, jos siitä on erikseen sovittu tai siitä erikseen säädetään.

Tämän lain säännöksiä sovelletaan tuomion tai päätöksen tunnustamiseen ja täytäntöönpanoon siltä osin kuin toisin ei ole sovittu tai toisin säädetä.

31 §

Menettely

Vieraassa valtiossa annetun tuomion täytäntöönpanokelpoiseksi vahvistamista pyydetään käräjäoikeudelta. Asian käsittelyssä noudatetaan soveltuvin osin, mitä hakemusasioiden käsittelystä oikeudenkäymiskaaren 8 luvussa säädetään.

Jos vieraassa valtiossa annettu tuomio on hakemuksesta vahvistettu Suomessa täytäntöönpanokelpoiseksi vastapuolta kuulematta ilman, että päätöksen antamisesta on ilmoitettu hakijan vastapuolelle oikeudenkäymiskaaren 8 luvun 11 §:n mukaisesti, päätös on annettava hänelle tiedoksi. Käräjäoikeus huolehtii päätöksen tiedoksiantosta siten kuin oikeudenkäymiskaaren 11 luvussa haasteen tiedoksiantosta säädetään.

32 §

Muutoksenhaku

Vieraassa valtiossa annetun tuomion täytäntöönpanokelpoiseksi vahvistamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta siten kuin muutoksenhausta asianomaisen tuomioistuimen tuomioon säädetään. Jos päätös on annettu hakijan vastapuolelle tiedoksi siten kuin 31 §:n 2 mo-

mentissa säädetään, päätös katsotaan muutoksenhakua koskevia säännöksiä sovellettaessa hänen osaltaan annetuksi tiedoksiantopäivänä.

33 §

Oikeudenkäyntikuluja koskevan päätöksen täytäntöönpano

Riita-asiain oikeudenkäyntiä koskevan sopimuksen (SopS 2/1957) tai kansainvälisluonteisten oikeudenkäyntien helpottamisesta tehdyn yleissopimuksen (SopS 47/1988) osapuolena olevan valtion tuomioistuimen siviili- tai kauppaoikeudellisessa asiassa antama päätös, jolla kantaja tai väliintullut asianosainen on määrätty maksamaan oikeudenkäyntikuluja, on Suomessa täytäntöönpanokelpoinen, kun se on hakemuksesta vahvistettu täytäntöönpanokelpoiseksi.

Päätöksen vahvistamista täytäntöönpanokelpoiseksi pyydetään käräjäoikeudelta, jollei vieraan valtion kanssa ole toisin sovittu.

Hakemukseen on liitettävä:

1) oikeaksi todistettu jäljennös päätöksen niistä osista, joista käyvät ilmi asian laatu, asianosaisten nimet ja asema oikeudenkäynnissä sekä velvollisuus oikeudenkäyntikulujen suorittamiseen; sekä

2) todistus siitä, että päätös on lainvoimainen ja täytäntöönpanokelpoinen siinä valtiossa, jossa se on annettu.

Jos päätös on laadittu muulla kielellä kuin suomeksi tai ruotsiksi, hakemukseen on liitettävä oikeaksi todistettu käännös siitä jommallekummalle näistä kielistä, jollei käräjäoikeus myönnä tästä poikkeusta.

34 §

Oikeudenkäyntikuluja koskevan päätöksen vahvistaminen täytäntöönpanokelpoiseksi

Käräjäoikeuden on ratkaistava 33 §:ssä tarkoitettu asia asianosaisia kuulematta. Jos hakemus täyttää sille asetetut muotovaatimukset, käräjäoikeuden on vahvistettava oikeudenkäyntikuluja koskeva päätös täytäntöönpanokelpoiseksi.

si. Päätös pannaan tällöin täytäntöön niin kuin Suomen tuomioistuimen lainvoiman saanut tuomio, jollei ylempi viranomainen toisin määrää.

Asianosaisen pyynnöstä käräjäoikeuden tulee myös vahvistaa päätöksen kääntämisestä ja käännöksen oikeaksi todistamisesta aiheutuneiden kustannusten määrä sekä määrätä kustannukset perittäviksi ulosottoimin samalla tavoin kuin 1 momentissa oikeudenkäyntikuluista säädetään.

Asian käsittelystä tai asiassa annettavasta toimituskirjasta ei peritä maksua.

Sen paikkakunnan käräjäoikeus, jonka tuomiopiirissä täytäntöönpano voi tapahtua, on asiassa toimivaltainen. Asian käsittelyssä noudatetaan, mitä 31 §:ssä säädetään, jollei muussa laissa toisin säädetä tai vieraan valtion kanssa tehdyssä sopimuksessa toisin määrätä.

35 §

Todistus Suomessa annetun ratkaisun täytäntöönpanokelpoisuudesta

Jos Suomessa annettu tuomio tai muu ratkaisu taikka sovinto halutaan panna täytäntöön vieraassa valtiossa, sen tuomioistuimen tai viranomaisen, joka on antanut tuomion tai muun ratkaisun taikka vahvistanut sovinnon, on pyynnöstä annettava todistus ratkaisun tai sovinnon täytäntöönpanokelpoisuudesta Suomessa.

9 luku

Erinäiset säännökset

36 §

Tarkemmat säännökset

Oikeusapupyynnöön liitettävien asiakirjojen kääntämisestä sekä asiakirjan tiedoksiannosta perittävistä maksuista ja kustannuksista voidaan

antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

37 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan:

1) Suomen ja ulkomaan viranomaisten yhteistoiminnasta oikeudenkäynnissä sekä ulkomaan tuomioistuimen päätöksen täytäntöönpanosta eräissä tapauksissa annettu laki (171/1921);

2) todistelusta oikeuden valvomista varten ulkomaalla annettu laki (4/1927);

3) Suomen viranomaisten eräille kansainvälisille elimille annettavasta virka-avusta annettu asetus (214/1930);

4) siitä, miten korvauksia on maksettava asioissa, jotka koskevat virka-avun antamista ulkomaan oikeusviranomaisille taikka eräille kansainvälisille elimille annettu asetus (215/1930);

5) keskinäisestä oikeusavusta annettaessa tiedoksi asiakirjoja yksityisoikeudellisissa asioissa annettu asetus (211/1982);

6) Pohjoismaiden kesken tehdyn yksityisoikeudellista vaatimusta koskevien tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa tarkoittavan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain (881/1977) 2 §, sellaisena kuin se on laissa 800/1996.

Edellä 2 momentin 1 kohdassa mainitun lain 20 §:n nojalla tehdyt vastavuoroisuusjärjestelyt jäävät edelleen voimaan sellaisina kuin niistä on sovittu.

Tätä lakia ei sovelleta oikeusapupyynnöihin tai hakemuksiin, jotka on tehty tai otettu vastaan ennen lain voimaantuloa.

Laki

eräille kansainvälisille elimille Suomessa annettavasta virka-avusta sekä sellaisten elinten toimivallasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan eräille kansainvälisille elimille Suomessa annettavasta virka-avusta sekä sellaisten elinten toimivallasta annetun lain (22/1930) 3 § ja
muutetaan 1 ja 2 § seuraavasti:

1 §

Suomen tuomioistuimen on annettava kansainvälistä oikeusapua kansainväliselle tuomioistuimelle sekä kansainvälisen riidan sovittelusta tai ratkaisemisesta varten asetetulle tutkintakomissiolle, sovintolautakunnalle, välitysoikeudelle ja muulle sellaiselle elimelle, jos sopimuksessa, jonka Suomi on tehnyt vieraan valtion kanssa tai johon Suomi on liittynyt, edellytetään sellaista kansainvälistä oikeusapua annettavaksi tai valtioneuvosto katsoo kohtuulliseksi siihen suostua. Kansainvälistä oikeusapua annettaessa noudatetaan soveltuvin osin, mitä kansainvälisestä oikeusavusta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla annetussa laissa (/) säädetään.

2 §

Jos sopimuksessa, jonka Suomi on tehnyt tai johon Suomi on liittynyt, on 1 §:ssä tarkoitettulle kansainväliselle elimelle varattu oikeus Suomen alueella kuulustelemalla todistajia tai asiantuntijoita taikka muuten itse ryhtyä todistusten tai muun selvityksen hankkimiseen taikka jos valtioneuvosto katsoo kohtuulliseksi elimelle tämän oikeuden myöntää, sellaisella elimellä on oikeutta käyttäessään sama toimivalta kuin Suomen tuomioistuimella.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Laki

Euroopan unionin jäsenyyteen liittyvistä oikeudenhoitoa koskevista säännöksistä annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Euroopan unionin jäsenyyteen liittyvistä oikeudenhoitoa koskevista säännöksistä annetun lain (1554/1994) 2 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1114/2011, seuraavasti:

2 §

Oikeusavun antaminen

Euroopan unionin tuomioistuimen pyynnöstä käräjäoikeus antaa oikeusapua todistajien ja

asiantuntijoiden kuulemiseksi taikka muiden todisteiden vastaanottamiseksi siten kuin eräille kansainvälisille elimille Suomessa annettavasta virka-avusta sekä sellaisten elinten toimivallasta annetussa laissa (22/1930) säädetään.

Oikeusapupyynnö lähetetään toimivaltaiselle käräjäoikeudelle noudattaen, mitä kansainvälisestä oikeusavusta sekä tuomioiden tunnustami-

sesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla annetussa laissa (/) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Laki

oikeusapulain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään oikeusapulain (257/2002) 3 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 927/2008, uusi 4 momentti seuraavasti:

3 §

Oikeusavun taloudelliset edellytykset

maan oikeusapua korvauksetta, jos hän on saanut oikeusapua tai vapautuksen kulujen tai maksujen suorittamisesta siinä menettelyssä, jossa päätös on annettu.

Asiassa, joka koskee kansainvälisluonteisten oikeudenkäyntien helpottamisesta tehdyn yleis-sopimuksen (SopS 47/1988) osapuolena olevasa valtiossa annetun tuomioistuimen päätöksen saattamista Suomessa tunnustetuksi tai täytäntöönpanokelpoiseksi, hakija on oikeutettu saa-

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Helsingissä 10 päivänä helmikuuta 2015